

Συλλογή της Νομολογίας

Υπόθεση C-159/11

**Azienda Sanitaria Locale di Lecce et Università del Salento
κατά
Ordine degli Ingegneri della Provincia di Lecce κ.λπ.**

[αίτηση του Consiglio di Stato για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως]

«Δημόσιες συμβάσεις — Οδηγία 2004/18/ΕΚ — Άρθρο 1, παράγραφος 2, στοιχεία α' και δ' — Υπηρεσίες — Μελέτη και εκτίμηση της σεισμικής τρωτότητας νοσοκομειακών υποδομών — Σύμβαση που έχει συναφθεί μεταξύ δύο δημοσίων φορέων, εκ των οποίων ο ένας είναι πανεπιστήμιο — Δημόσιος φορέας που μπορεί να χαρακτηριστεί ως οικονομικός φορέας — Σύμβαση εξ επαχθούς αιτίας — Αντιπαροχή που δεν υπερβαίνει τα πραγματοποιηθέντα έξοδα»

Περίληψη — Απόφαση του Δικαστηρίου (τμήμα μείζονος συνθέσεως) της 19ης Δεκεμβρίου 2012

- Προσέγγιση των νομοθεσιών — Διαδικασία συνάψεως δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών — Οδηγία 2004/18 — Πεδίο εφαρμογής — Σύμβαση αξίας κατώτερης από το κατώτατο χρηματικό όριο που καθορίζει η οδηγία — Δεν εμπίπτει — Εφαρμογή των θεμελιωδών κανόνων και των γενικών αρχών της Συνθήκης ΛΕΕ — Προϋπόθεση — Σύμβαση που εμφανίζει βέβαιο διασυνοριακό ενδιαφέρον — Εφαρμογή, ανεξαρτήτως των εφαρμοστέων κανόνων του δικαίου της Ένωσης, των ίδιων κριτηρίων όσον αφορά την υποχρέωση της διοικήσεως να προβεί σε διαγωνισμό*

(Οδηγία 2004/18 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, άρθρο 7)
- Προσέγγιση των νομοθεσιών — Διαδικασίες συνάψεως δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών — Οδηγία 2004/18 — Δημόσια σύμβαση — Έννοια — Σύμβαση εξ επαχθούς αιτίας — Εμπίπτει — Προϋποθέσεις*

(Οδηγία 2004/18 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, άρθρο 1 § 2, και παράρτημα II Α)
- Προσέγγιση των νομοθεσιών — Διαδικασίες συνάψεως δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών — Οδηγία 2004/18 — Εθνική νομοθεσία που επιτρέπει τη χωρίς διαγωνισμό σύναψη συμβάσεως με την οποία ορισμένοι δημόσιοι φορείς καθιερώνουν μεταξύ τους συνεργασία — Προϋποθέσεις συμβατότητας — Σύμβαση προς διασφάλιση της εκπληρώσεως ορισμένης αποστολής δημόσιας υπηρεσίας κοινής στους ως άνω φορείς, αποκλειστικά προς εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος και που δεν περιάγει ορισμένη ιδιωτική επιχείρηση σε προνομακική θέση έναντι των ανταγωνιστών της — Έλεγχος που εναπόκειται στο εθνικό δικαστήριο*

(Οδηγία 2004/18 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου)

1. Σύμβαση η οποία αποτελεί δημόσια σύμβαση υπόκειται στην οδηγία 2004/18, περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών, υπό την προϋπόθεση ότι η εκτιμώμενη αξία της δεν υπολείπεται του κατώτερου ορίου που ορίζεται στο

άρθρο 7, στοιχείο β', της οδηγίας αυτής, λαμβανομένης υπόψη της αγοραίας κανονικής αξίας των έργων, προμηθειών ή υπηρεσιών που αποτελούν αντικείμενο της εν λόγω δημόσιας συμβάσεως. Σε αντίθετη περίπτωση, εφαρμόζονται οι θεμελιώδεις κανόνες και οι γενικές αρχές της Συνθήκης ΛΕΕ, ιδίως η αρχή της ίσης μεταχειρίσεως και η αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων λόγω ιθαγένειας καθώς και η απορρέουσα από αυτές υποχρέωση διαφάνειας, υπό την προϋπόθεση ότι η σύμβαση εμφανίζει ένα βέβαιο διασυνοριακό ενδιαφέρον υπό το πρίσμα, μεταξύ άλλων, της σημασίας της και του τόπου εκτελέσεώς της. Εντούτοις, τα κριτήρια που έχει καθορίσει η νομολογία του Δικαστηρίου προκειμένου να εκτιμάται εάν είναι υποχρεωτική ή μη η διεξαγωγή διαγωνισμού ισχύουν τόσο για την ερμηνεία της οδηγίας αυτής όσο και για την ερμηνεία των εν λόγω κανόνων και αρχών της Συνθήκης ΛΕΕ.

(βλ. σκέψεις 23, 24)

2. Η εξ επαχθούς αιτίας σύμβαση που συνάπτεται εγγράφως μεταξύ ενός οικονομικού φορέα και μιας αναθέτουσας αρχής με αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών που περιλαμβάνονται στο παράρτημα II Α της οδηγίας 2004/18, περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών, συνιστά δημόσια σύμβαση, ακόμη και αν ο οικονομικός φορέας είναι ο ίδιος αναθέτουσα αρχή. Επίσης, είναι άνευ σημασίας το γεγονός ότι ο φορέας αυτός δεν ασκεί κατά κύριο λόγο κερδοσκοπική δραστηριότητα, δεν διαθέτει την οργανωτική δομή επιχειρήσεως και δεν δραστηριοποιείται επί τακτικής βάσεως στην αγορά. Επιπλέον, μια σύμβαση δεν παύει να αποτελεί δημόσια σύμβαση απλώς και μόνο επειδή η αντιπαροχή περιορίζεται στην επιστροφή των εξόδων που δαπανήθηκαν για την παροχή της συμφωνημένης υπηρεσίας. Εξάλλου, δραστηριότητες συμβουλευτικών υπηρεσιών οι οποίες συνιστανται στη μελέτη και στην εκτίμηση της σεισμικής τρωτότητας νοσοκομειακών υποδομών, μολονότι ενδέχεται να άπτονται της επιστημονικής έρευνας, εντούτοις, ως εκ του περιεχομένου και, άρα, της πραγματικής τους φύσεως, εμπίπτουν είτε στο πλαίσιο των υπηρεσιών έρευνας και ανάπτυξης κατά το παράρτημα II Α, κατηγορία 8, της οδηγίας 2004/18 είτε στο πλαίσιο των υπηρεσιών μηχανικού και συναφών υπηρεσιών παροχής επιστημονικών και τεχνικών συμβουλών κατά την κατηγορία 12 του εν λόγω παραρτήματος.

(βλ. σκέψεις 25, 26, 28, 29)

3. Αντιτίθεται στο δίκαιο της Ένωσης περί δημοσίων συμβάσεων η εθνική ρύθμιση που επιτρέπει τη χωρίς διαγωνισμό σύναψη συμβάσεως με την οποία ορισμένοι δημόσιοι φορείς καθιερώνουν μεταξύ τους συνεργασία, εφόσον η σύμβαση αυτή δεν έχει ως αντικείμενο τη διασφάλιση της εκπληρώσεως ορισμένης αποστολής δημόσιας υπηρεσίας κοινής στους ως άνω φορείς, δεν διέπεται αποκλειστικά από εκτιμήσεις και επιταγές που προσιδιάζουν στην επιδίωξη σκοπών δημοσίου συμφέροντος ή μπορεί να περιαγάγει ορισμένη ιδιωτική επιχείρηση σε προνομιακή θέση έναντι των ανταγωνιστών της, στοιχεία τα οποία εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να ελέγξει.

Ειδικότερα, μόνο δύο τύποι συμβάσεων που συνάπτουν δημόσιοι φορείς δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης περί δημοσίων συμβάσεων. Πρώτον, πρόκειται για τις συμβάσεις που συνάπτει ένας δημόσιος φορέας με πρόσωπο που είναι νομικά αυτοτελές έναντι του δημόσιου φορέα, εφόσον ο φορέας αυτός ασκεί επί του εν λόγω προσώπου έλεγχο ανάλογο προς εκείνον που ασκεί επί των δικών του υπηρεσιών και εφόσον το πρόσωπο αυτό πραγματοποιεί το μεγαλύτερο τμήμα των δραστηριοτήτων του με τον ελέγχοντα ή τους ελέγχοντες φορείς. Δεύτερον, πρόκειται για τις συμβάσεις που καθιερώνουν συνεργασία μεταξύ δημοσίων φορέων με αντικείμενο τη διασφάλιση της εκπληρώσεως ορισμένης αποστολής δημόσιας υπηρεσίας, κοινής στους μετέχοντες φορείς, υπό την προϋπόθεση πάντως ότι οι συμβάσεις αυτές συνάπτονται αποκλειστικά από δημόσιους φορείς, χωρίς τη συμμετοχή ιδιώτη, ότι καμία ιδιωτική επιχείρηση δεν περιέρχεται σε προνομιακή θέση έναντι των ανταγωνιστών της και ότι η συνεργασία την οποία καθιερώνουν οι εν λόγω φορείς διέπεται αποκλειστικά από εκτιμήσεις και επιταγές που προσιδιάζουν στην επιδίωξη σκοπών δημοσίου συμφέροντος.

(βλ. σκέψεις 31-36, 40 και διατακτ.)